

Visitationspredikan Hudiksvallsbygden

Jakobs kyrka 2023-02-26

1:a söndagen i fastan: Prövningens stund

Visitationens tema: Hur möter vi framtiden?

Den här veckan har jag på uppdrag av biskopen i Uppsala stift fått genomföra prostvisitation här i Hudiksvallsbygdens församling, temat för visitationen har varit "Hur möter vi framtiden?". Jag har valt att under denna visitation föra samtal med personal, förtroendevalda och engagerade framför att besöka specifika grupper och verksamheter. Vi har träffats i de olika kyrkorna och församlingshemmen och samtalen har handlat om vad som händer under en vecka och hur församlingen på bästa sätt kan möjliggöra för att fortsätta utöva sitt uppdrag i en tid av förändring. I mötet med anställda och förtroendevalda har vi fördjupat samtalen och även blivit mer konkreta utifrån de pastorala, ekonomiska, demokratiska och organisatoriska bärkrafter som en församling måste ha för att kunna bedriva gudstjänst, undervisning, diakoni och mission på ett tillfredställande sätt. Jag har också fått förmånen att samtala med några ungdomar i ungdomsgruppen och med de ansvariga för några av de skärgårdskapell som finns inom församlingen.

"Prövningens stund" är dagen tema – och visst kan det väl ibland kännas som en prövning när vi ser att framtiden innebär minskande resurser och kanske omvälvande förändringar i församlingen. Men visitationsdagarna har inte varit en prövning för prosten – varje dag har jag kommit hem och känt mig glad över de möten och samtal som ägt rum!

Här i Hudiksvallsbygdens församling finns en vilja att vara kyrka, här finns människor som vill kyrkan och församlingen väl, här finns ett engagemang och en glädje i att, på olika sätt, vara del av församlingens verksamhet. Församlingens verksamhet är stor, även om den inte ser lika ut kring varje kyrka och i varje del av församlingen. Här finns gudstjänster av olika slag och på olika dagar, här finns grupper, aktiviteter och körer för nästan alla åldrar. Här finns diakonal verksamhet med öppet hus, hembesök, sjukhuskyrka och socialt stöd. Här finns samverkan med bland andra skolan, hembygdsföreningar, EFS och frikyrkan. Men det finns en oro över att allt inte ska kunna fortsätta som det är eller att det ska "tas bort" ännu mer.

I hela Svenska kyrkan står vi inför tider av minskade ekonomiska resurser. Kyrkan får färre medlemmar, inte nödvändigtvis för att människor väljer att gå ut kyrkan utan för att det är färre som blir medlemmar/döps än som dör. Samhällsekonomi blir sämre vilket påverkar intäkterna i form av kyrkoavgift negativt samtidigt som kostnader för drift och underhåll av fastigheter och lönekostnader för anställd personal ökar. Detta om något innebär en prövning för församlingen. Det går inte att i längden ha kvar alla tak och det kommer inte att finnas anställd personal på samma sätt som tidigare. Här måste vi alla hjälpas åt att tänka rätt och hållbart för framtiden.

Hudiksvallsbygdens församling har många hus/fastigheter. Det finns riktigt gamla medeltida, stora 1600- och 1800-tals och moderna kyrkor. I de äldre kyrkornas närhet finns också församlingshem och andra byggnader. Allt från kyrkor och kyrkstallar till skolbyggnader och församlingshem har till kommit i tider då de på olika sätt behövdes för den verksamhet som

låg i tiden just då. Men: Samhället är under ständig förändring och olika tider har olika förutsättningar. I dag är till exempel människor mer rörliga än de var för bara 100 år sedan, vilket innebär att allt inte måste finnas i omedelbar närhet av där man bor, ibland är det till och med en fördel om man kan träffas för olika aktiviteter i närheten av skolan eller arbetet och kanske shoppingcentret.

Den nyrenoverade Jakobs kyrka med sina aktivitetslokaler i S:t Jakobsgården och dess närhet har ett optimalt läge mitt i stan. Här rör sig människor i alla åldrar både vardag och helg och det gör det enkelt att ta sig till församlingens olika verksamheter.

De moderna stadsdelskyrkorna i Håsta och Björkberg är strategiskt byggda där människor bor och där skolor finns i omedelbar närhet. Dessa kyrkor är också praktiska utifrån att de inrymmer verksamhets- och samlingslokaler i samma byggnad som kyrkorummen.

De medeltida kyrkorna i Idenor och Hälsingtuna med sina samlingslokaler har med tiden hamnat lite på sidan om i förhållande till dagens bostadsområden och var människor rör sig. I Idenor finns i och för sig närheten till skolan, men själva bostadsområdet ligger närmare stan dit människor dras.

Den största kyrkan i församlingen ligger i Rogsta. Här inbjuder kyrkorummet till att stora konsertarrangörer gärna vill hyra in sig, men kostnaderna för att värma kyrkan är höga och möjligheten att bedriva vardagsverksamhet påverkas av att församlingshemmet är i dåligt skick.

Av de sju skärgårds-/fiskarkapell som finns inom församlingen är tre i församlingens ägo, men det är församlingen som står för underhåll och till viss del verksamhet även för övriga.

Det var Anden som förde Jesus ut i öknen för att prövas av Satan. Hos Lukas och Matteus är berättelsen om Jesus i öknen mer omfattande och vi får veta mer om hur Jesus blev prövad/frestad (på bibelns båda grundspråk, hebreiska och grekiska, finns bara ett ord för det vi översätter med prövas och frestas) och om det bara hade handlat om människan Jesus skulle han kanske valt en väg som gynnade honom själv, men Jesus var verkligen Guds Son och visste att hans uppdrag var större än bara det som rörde honom själv och Guds Ande var med honom så att han kunde stå emot och välja mänsklighetens bästa före sitt eget.

Låter vi oss föras/ledas av Anden i vårt uppdrag att vara kyrka/församling i dag? Eller går vi våra egna vägar och försöker vi lösa saker och ting, var och en, utifrån oss själva och vår egen situation just nu?

Under alla de samtal som förts har det kommit fram många goda tankar och idéer till lösningar för hur verksamhet ska kunna bedrivas i framtiden, en framtid som inte alls är avlägsen utan börjar här och nu, i Hudiksvallsbygdens församling. Det finns en god förståelse för att det måste till förändring på många olika sätt, även om man kanske kommer att sakna att det inte alltid kan bli som förr.

Längre tillbaka fanns en präst och en kantor som också var lärare, övrig verksamhet sköttes av prästfrun, om det fanns en sådan, och av ideella krafter. För 50 år sen var de allra flesta svenskar var medlemmar i Svenska kyrkan och församlingarnas ekonomi var god, kyrkan kunde börja anställa personal som bland annat tog hand om församlingsverksamheten och administrationen. Nu är vi åter på väg mot en tid där det inte finns möjlighet att ha så många

anställda som vi haft under senare år. För många av de administrativa uppgifterna finns tack vare modern teknologi möjlighet att få hjälp från både stiftet och kyrkan på nationell nivå genom till exempel Gemensam Telefoni-Plattform, Servicebyrå och Nationellt Lönecentrum. Församlingsverksamheten och den församlingsvårdande personalen kan inte flytta bort i "cyberrymden" utan måste finnas och bedrivas på plats – där behövs också Du, som är en vanlig församlingsbo! Att vara ideell/volontär i församlingen är ett viktigt uppdrag för att församlingsverksamheten ska ha en framtid och uppgifterna är många – så: Vad kan och vill just Du hjälpa till med? Tänk på alla de grupper som redan finns i församlingen, kan Du göra något där? Eller har Du egna idéer som kan genomföras inom församlingen? När anställda och ideella arbetar tillsammans kan verksamheten både finnas kvar, ibland i förändrad form, och utvecklas under nya förutsättningar.

Det pågår ett arbete med att se över vilka byggnader som behöver renoveras och förändras, vilka som kanske kan avyttras och vilka som fungerar bra som de är. När byggnader avyttras behöver det också komma till andra möjligheter att bedriva verksamhet, som samverkan med andra aktörer i samhället. Kan man kanske hyra in sig i kvarterslokaler, skolor, hos andra kyrkor och samfund för den tid som verkligen behövs för respektive verksamhet? Idag hyr två olika eritreanska föreningar/församlingar in sig i Håsta respektive Björkbergs kyrkan – kan det bli så att Svenska kyrkan hyr av eritreanerna till exempel? Kan det bildas en förening eller en stiftelse som tar över ansvaret för de kulturhistoriskt värdefulla skärgårds/fiskarkapellen när Hudiksvallsbygdens församling inte längre har de ekonomiska resurserna? Går det att flytta in församlingsverksamhet i Rogsta kyrka genom att utföra en mindre ombyggnad av kyrkorummet? Kan fler verksamheter samsas om samma utrymmen i S:t Jakobsgården och kan viss vardagsverksamhet flytta in i Jakobs kyrka? Här gäller det att tänka till strategiskt och inte frestas att låta få men starka röster styra de beslut som fattas. Vissa beslut kommer att vara obekväma och prövningen under en tid att bli stor men det är ändå viktigt att besluten fattas och inte skjuts på framtiden.

När beslut är fattade om kyrkor, församlingshem, personalfördelning och verksamhetsinriktning behöver församlingen hitta en ny rytm för att i rimlig omfattning fira gudstjänster och bedriva verksamhet med regelbundenhet i de olika församlingsdelarna.

"Kyrkan" i Hudiksvall är inte de som arbetar här, inte de förtroendevalda, inte ens de som går i kyrkan – kyrka och församling är något man är tillsammans, så Hudiksvallsbygdens församling är alla Ni som bor här och är medlemmar i Svenska kyrkan, oavsett om Ni arbetar, är förtroendevalda, kyrkobesökare, verksamhetsdeltagare, körsångare eller något annat – Ni har alla ansvar för att Gudstjänst, Undervisning, Diakoni och Mission bedrivs och utövas i Hudiksvall!

Tillsammans kan Ni, ledda av Anden, stå emot frestelser och gå igenom prövningar, bli starka och utvecklas i Kristus och därmed, kanske till och med betjänade av änglar, hitta nya vägar för att Svenska kyrkan i Hudiksvallsbygdens församling ska göra avtryck i människors liv och Kristus bli känd och älskad.

Amen.

// Sofia Aspling, kontraktsprost i Hälsinglands norra kontrakt